

کتاب چهاردهم
مجموعه‌ی راست قامتان

زندگینامه‌ی

شهید حبیب‌الله شریفیان

نویسنده:

سمیه بختیاری ورنوسفادرائی

حبیب خدا

نویسنده: سمیه بختیاری ورنوسفادرائی

به کوشش: کنگره بزرگداشت ملی ۲۳۰۰ شهید شهرستان خمینی شهر

ناظر علمی: دکتر مرتضی نورائی

ویراستار علمی: استاد قاسمعلی کرمی هریستانی

محرران: محمد و صفحه‌آرا: احمد قاسمی

ناشر: اصفهان، ستارگان درخشان

نوبت چاپ: اول

تلفن‌های مرتب‌شده: ۰۳۱ ۳۳۵۱۰۰۰۰ نشر ستارگان درخشان

نقل و چاپ نوشته شده با درج منبع لازم است

قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

سرشناسه: بختیاری ورنوسفادرائی، سمیه، ۱۳۶۲

عنوان و نام پدیدآور: حبیب خدا: نامی نامه سردار شهید حبیب‌الله

شریفیان / نویسنده: سمیه بختیاری ورنوسفادرائی؛ ناظر علمی مرتضی

نورائی؛ ویراستار علمی قاسمعلی کرمی هریستانی.

مشخصات نشر: اصفهان: ستارگان درخشان، ۱۳۸۹

مشخصات ظاهری: ۳۹۲ ص. ۱۴/۵×۲۱/۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۷-۰۲۹-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: شریفیان خوزانی، حبیب‌الله، ۱۳۳۷-۱۳۸۹

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ شهیدان

موضوع: Martyrs ۱۹۸۰-۱۹۸۸, IranIraq War

موضوع: شهیدان ایران بازماندگان خاطرات

موضوع: Martyrs Iran Survivors Diaries

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۳ب ش / ۱۶۲۶ DSR

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۳۷۲۷۱۰

فهرست

۹.....	مقدمه کنگره.....
۱۳.....	مقدمه نویسنده.....
۲۳.....	فصل اول: طلیعه‌ی زندگی و مبارزه.....
۲۵.....	از تولد تا اقلاد.....
۴۷.....	دوران اقلاد.....
۶۱.....	پیروزی شکر مند انقلاب اسلامی.....
۶۲.....	اعزام به کردستان.....
۸۱.....	پی نوشت فصل اول.....
۹۱.....	فصل دوم: جنگی تحمیلی، دفاعی مقدس.....
۱۰۰.....	جبهه ذوالفقاریه آبادان.....
۱۰۴.....	واحد خمپاره انداز.....
۱۱۲.....	عملیات ثامن الائمه.....
۱۲۱.....	جبهه عنکبوت شوش.....
۱۳۷.....	شیخون عراق.....
۱۴۳.....	عملیات فتح المبین.....
۱۴۶.....	استقبال با شکوه.....
۱۵۱.....	محور برق‌آزه - فکه.....
۱۶۰.....	امداد الهی.....

۱۶۲		عملیات بیت المقدس
۱۷۱		پی نوشت فصل دوم
۱۸۵		فصل سرم: جبهه ای دیگر
۱۹۹		زیارت امام رضا علیه السلام
۲۰۲		بیت امام خمین (ره)
۲۰۳		ازدواج
۲۰۵		والفجر مقدماتی
۲۰۷		شهادت رسول
۲۰۸		مراسم عروسی
۲۰۹		تحصیل در رشته ی پزشکی
۲۱۱		خانه باغ
۲۱۳		دوران دانشجویی
۲۱۷		شهادت مجید
۲۲۰		بیت رهبر معظم انقلاب اسلامی
۲۲۰		سماجت پدر
۲۲۱		کانون گرم خانواده
۲۲۲		پزشکی جانباز
۲۳۱		پرونده جانبازی

۲۳۲	 معلول نیست
۲۳۳	 خانه خدا
۲۳۴	 مطالعه و کسب معرفت
۲۳۷	 چهار سال آخر
۲۴۴	 شهادت
۲۵۹	 پی نوشت فصل سوم
۲۷۳	 پیوست ها
۲۷۵	 یادواره رسول
۲۸۴	 وصیتنامه پاسدار شهید رسول شریانی
۲۸۷	 یادواره مجید
۲۹۰	 نامه مجید در تاریخ ۱۳۶۲/۱۲/۱۷
۲۹۲	 نامه مجید در تاریخ ۱۳۶۲/۱۲/۲۵
۲۹۴	 نامه مجید در تاریخ ۲۰ مهر ۱۳۶۵
۲۹۷	 پی نوشت
۳۰۱	 فهرست منابع
۳۱۹	 فهرست اعلام
۳۳۷	 گزیده ی اسناد و مدارک
۳۶۷	 عکس ها

مقدمه کنگره

شهدا در قهقهه‌ی مستانه‌شان و در شادی وصالشان عند ربهم
بیرزقون‌اند و از نفوس مطمئنه‌ای هستند که مورد خطاب فادخلی فی
عبادی و ادخلی جنتی پروردگارند. (امام خمینی ره)
فراموشی و تحریف دو آسیبی است که در کمین هر حادثه تاریخی
قرار دارد و دست‌اندرکاران دفاع مقدس نباید اجازه دهند این حماسه
دستخوش فراموشی و تحریف شود. (امام خامنه‌ای)

بسم رب الشهداء و الصالحین

بدون تردید جنگی که در دومین سال تولد انقلاب شکوهمند اسلامی
برملت بزرگ ایران تحمیل شد و دفاع جانانه‌ی این ملت سرافراز از
شرف و حیثیت ملی و دینی خویش، یکی از مهمترین فصل‌های تاریخ
این مرز و بوم است که تا همیشه از یاد نخواهد رفت. عرصه‌ی دفاع

مقدس زمینه‌ای بود برای ظهور قهرمانانی که هشت سال جنگ نابرابر تحمیلی را به دفاع مقدس تبدیل کردند و در آن خصلت‌های جوان مردی، خودباوری، از خود گذشتگی، ایثار و شهادت‌طلبی را به منصفه ظهور رسانیدند.

فرزندان امام خمینی کبیر (قدس الله نفسه الزکیه) غزل عرفان و مثنوی حماسه را به هم آمیخته و قصیده مقاومت سرودند و هر کدام خود پدید تابناکی بر تارک آسمان ایران اسلامی و چراغی فرا راه آیندگان این مرز و بوم شدند. چنانکه مقام عظمای ولایت می‌فرماید: «بی شک اگر لحظات بر معنی و پرمایه‌ای هر یک از این رشادت‌ها و حماسه‌ها ثبت شود، غنی‌ترین مباحث معنوی برای تاریخ برجای می‌ماند».

مجموعه کتاب‌های «استقامتان»، روایت زندگانی سرداران شهید شهرستان خمینی شهر، یاداران و خاطره‌خویان و ستارگان این سرزمین است که از سرچشمه پرفیض، سرسیراب شدند و قیام سید و سالار شهیدان را چراغ راه خویش ساختند و چون مقتدای خویش حسین بن علی علیه السلام جاودانه شدند.

تلاش ما در این مجموعه که با بهره‌گیری از استادان مجرب و نویسندگان متعهد، در قالب‌های متنوع از جمله داستان، خاطره، فرهنگ‌نامه و تاریخ‌نامه تدوین و تألیف می‌گردد این است که تجربه‌ای به سمت درخت معرفت همیشه سبز و پربار ه یافتگان وصال باز کنیم و با مرور لحظات مقدس حیات این مردان خدایی گوشه‌ای از اوقات شکفتن و شکوفایی آنان را انعکاس دهیم تا سرمشق زندگی نسل‌های امروز و فردای ایران عزیز و ملت‌های آزاده جهان باشد. امید است این

اندک بضاعت کوچک ما ادای دینی به ساحت پاک ایثار و پایمردی شهیدان باشد.

«حبیب خدا» چهاردهمین کتاب از مجموعه راست قامتان است. مجموعه‌ای از زندگی‌نامه و خاطرات خانواده، دوستان، همکاران و هم‌زمان سردار شهید جانباز دکتر حبیب‌الله شریفیان، به کوشش سرکار خانم سمیه بختیاری و ونوسفاد رانی گردآوری و زیر نظر جناب آقای دکتر مرتضی نورائی، عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان، تدوین شده است. در اختیار خوانندگان عزیز قرار می‌گیرد. با آرزوی آنکه خوانندگان محترم کسب‌های تازه و دیدگاه‌های بنیادین و ما را در ادامه این مسیر از راهنمایی‌های نویسنده محروم نسازند.

بر خود لازم می‌دانیم از پرسیده محترم کتاب که با مجاهدتی خستگی‌ناپذیر و صبورانه کار تحقیق و نگارش را به انجام رساندند و همه عزیزانی که به هر نحو در به‌پای رسیدن این اثر فرهنگی کنگره شهدا را یاری نموده‌اند؛ قدردانی نماییم.

کنگره سرداران ۲۳۰۰ شهید

شهرستان خمینی شهر

مقدمه نویسنده

حبیب‌الله شریفیان در تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۳۷ در محله‌ی خوزان شهرستان خمینی‌شهر، در خانواده‌ی متدین چشم به جهان گشود. او تحصیلات ابتدایی را در آبادان و تحصیلات متوسطه را در خمینی‌شهر گذراند و در سال ۱۳۵۵ پس از پذیرفته شدن در رشته پزشکی به دانشگاه بین‌المللی شیراز رفت. او که از دوران کودکی با زمینه‌ی قیام امام حسین (ع) و بن‌مایه‌های تاریخی برگزاری مراسم عاشورا برای ابراز انزجار و نفرت از ظلم و بیدادگری حکومت جور آشنا بود؛ تحت تأثیر اندیشه‌ها و رهنمودهای امام خمینی (ره)، دانشگاه را رها کرد و به انقلابیون خمینی‌شهر پیوست. وی پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، همزمان با انقلاب فرهنگی وارد سپاه پاسداران شد و در پی شدت گرفتن غائله کردستان، به آن منطقه اعزام گشت. پس از شهادت

فاتح تپه‌های مَدَن، غلامرضا مؤذنی در ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۶۰، همراه نخستین اعزام به جبهه رفت و تا شانزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱ صرف نظر از مرخصی‌های کوتاه مدت، پیوسته در جبهه حضور داشت. او پس از این که جانباز ۷۰ درصدی شد، از تلاش برای پویایی و پیشرفت دست نکشید و به ادامه تحصیل پرداخت و پس از فارغ التحصیلی از رشته‌ی پزشکی عمومی دانشگاه اصفهان، در زمینه‌ی پوست، مو و زیبایی تخصص گرفت.

شیعیان اسطوره‌ی مقاومت و پایداری، نماد راستین حق‌پرستی در مکتب ارجیا، درس آموز حماسه، آزادی و ایثار و شهادت در ضیافت عنداللهی برد. و حقیقتی شگرف، انسانی آزاده، شریف و جلوه‌ی پاکی از مفهوم ایثار و شهادت در حریم کربلا بود که نشان داد می‌توان از خاک تا قله‌ی رفیع انسانیت برکشید و هویت ملکوتی خویش را بازیافت و مصداق بارز آیه‌ی «الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لَِّ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُ وَبَرَّاءُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ» گشت. رهبر معظم انقلاب اسلامی با استناد به این آیه، فضیلت جانباز را بیش از شهدا دانستند و فرمودند: «یک وقت در مورد جانبازها افکرمی کردم که به نظرم رسید گاهی فضیلت آن‌ها از شهدا هم بیشت است. جانباز کسی است که بعد از آن که قسمتی از بدنش را در راه خدا داد و عضو یا اعضای شهیدی را با خودش همراه کرد، در بقیه‌ی مدت زندگی و عمرش هم متقی و شکرگزار بوده و عمل صالح انجام داده است». بنابر این خداوند متعال اجری عظیم برای جانبازانی که در عرصه‌ی ایثار، مجاهدت‌هایشان را ادامه دادند و پیروزمندانه راه تقوا را پیمودند؛ در نظر

گرفته است. شریفیان، نمونه وارسته مؤمنی باتقوا بود که انشاءالله به اجرای عظیم خواهد رسید. او که افزون بر فرزاندگی و فرهیختگی، بسان ستاره‌ای در آسمان معرفت و عرفان درخشید، سی سال "شهیدی زنده" بود و بارها از باده شهادت سرمست شد، اما کرامت الهی، او را برای ما و خانواده‌اش حفظ کرد تا این که سرانجام پس از برجای نهادن کارنامه عظیمی از زهد و ایثار و شهادت، در تاریخ ۲۱ بهمن ماه سال ۱۳۸۹ در سبز شهادت باز شد و او را در میان گرفت. هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق

ثبت است بر جریده عالم دوام ما در تیر ماه سال ۱۴۰۲، یکی از اساتید، با کنگره بزرگداشت سرداران و ۲۳۰۰ شهید شهرستان خمینی شهر آشنا شدم. پس از درخواست من برای همکاری و ارائه خدمات، مسئولین کنگره موضوع شهید دکتر حبیب‌الله شریفیان را به من پیشنهاد کردند. کوچکترین شناختی درباره شهید نداشتم تا این که پدر و مادر رنج کشیده او که داغدار سه پسرشان بودند، آشنا شدم. پس از آن را با دیگر اعضای خانواده، دوستان، آشنایان و برخی از هم‌زم‌هایش به ملاقات کردم و کم‌کم تا حدی با روحیات و خلیات شهید آشنا شدم در طول مصاحبه‌ها، بارها اتفاق افتاد که راوی (مصاحب سونده) در حین بازگویی خاطره‌ای از شهید، از ته دل بخندد و یا با به یاد آوردن شهادت او، اشک در چشمانش حلقه بزند و با بغض جمله‌اش را تمام کند. اوائل مات و مبهوت می‌ماندم. چطور ممکن است کسی آن چنان محبوب باشد که یاد و خاطره‌اش پس از گذشت چند سال بتواند افزون

بر خانواده، دوستان و آشنایانش را نیز به گریه بیاندازد. چگونه است که دوستان و همکارانش با وجود مشغله بسیار، به محض دریافت درخواست من برای مصاحبه، جلساتشان را به تعویق میاندازند و ترجیح می دهند راجع به دوست شریفشان صحبت کنند. او چگونه این چنین محبوب مانده است؟! هنگامی که به مصاحبه های تلویزیونی و برخی اردست نوشته هایش دسترسی پیدا کردم و توانستم اسناد شفاهی ام را دیدار برداری کنم، متوجه محبوبیت ماندگار او شدم. همه راویان علاقه خاصی به شهید داشتند و طیف مشابهی از خصوصیات بارز شهید ارجمند را داشتند. آن ها متفق القول به علاقه حبیب الله به سیدالشهدا و اهل بیت و پیروی از مذهب و شریعت، شوق او به دانستن و علم آموزی در کنار پژوهش، تعمیق در قرآن و تفاسیر آن، فلسفه و عرفان، سختکوشی و هدفمند بودن، حاضری در پزشکی، ایستادگی او در برابر آذین های دنیایی، احترام و تکریم والدین، دلجوئی از مستمندان و... اشاره کردند که هریک به تنهایی نمی تواند باعث محبوبیت یک انسان شود.

کار مصاحبه و نگارش زندگینامه سرور جاوید شهید حبیب الله شریفیان از شهریورماه ۱۳۹۲ آغاز شد و حتی نخستین مقاله آن تحت عنوان "عملیات بیت المقدس و ایثار و شهادت؛ مطالعه ای موردی ابوشریف" افزون بر این که در نهمین نشست تخصصی و کارگاه آموزشی تاریخ شفاهی ارائه و حائز جوایزی گردید، در مجموعه مقالات تاریخ شفاهی ایثار و شهادت نیز چاپ شد؛ با این حال، اتمام آن سه سال طول کشید. دلایل بسیاری می توان برای به تأخیر افتادن نگارش کتاب

ذکر کرد. شاید مهمترین دلیل آن، این باشد که این کتاب چندین بار نوشته شد. در مراحل تکمیل تدوین اولیه کتاب، دوستان و برخی از اساتید بزرگوار چند نمونه از کتاب‌های مورد علاقه‌شان که در خصوص تاریخ شفاهی دفاع مقدس نگاشته شده بود را به من معرفی کردند. هنگامی که به کتابخانه رفتم و آن کتاب‌ها را تورق کردم؛ با کمال تعجب دیدم که سبک نوشتاری داستانی و یا رمانی آن کتاب‌ها توانسته نه تنها مورد توجه ذائقه مخاطب عام باشد، بلکه توجه مخاطب متخصص در زمینه تاریخ به تاریخ شفاهی را نیز به خود جلب کند. این در حالی بود که من کتاب حبیب خدا را به سبک تحقیقی و پژوهشی در چهار فصل نگاشته بودم. سه فصل اول از کودکی تا شهادت دکتر شریفیان را شامل می‌شد و فصل چهارم کارنامه ایثار و شهادت او بود که کار تحقیقی نسبتاً جامعی رری آن انجام داده بودم و به لحاظ حجم مطالب با سه فصل اول برابر بود.

پس از تحقیق و بررسی مجدد برخی از منابع اولیه‌ها، تصمیم گرفتم طرح کتاب را در دو بخش اصلی زندگینامه ایثارنامه دکتر شریفیان پیاده کنم. برای شروع فصل کودکی حبیب‌الله را به سبک داستانی و البته مستند نگاشتم و در جمع پژوهشگران کنگره دو صفحه آن را خواندم که خیلی مورد استقبال قرار نگرفت. با این حال منصرف نشدم و اقدام به مطالعه و نکته برداری از رمان‌های مورد علاقه‌ام نمودم. در همین حین، آقای مهندس وحید کاظم نادی، مدیریت محترم گردآوری مدارک و اسناد کنگره شهدای خمینی شهر، از آرشیودر حال ثبت، بیش از شصت مصاحبه در اختیار من قرار دادند که در آن به

حبیب الله شریفیان اشاره شده بود که به تکمیل فصل دفاع مقدس کمک شایانی نمود. از آنجا که سبک نوشتاری بخش اول به طور کامل تغییر یافته بود، دوباره تمامی اسناد شفاهی را بازخوانی و فیش برداری نمودم. فایل خام بدون ویرایش آن حدود هفتصد صفحه بود که پس از مطالعه، بررسی و راستی آزمایی و تنظیم خاطرات، شروع به نگارش آن کردم.

پس از نگارش اولیه، کتاب توسط ناظر پروژه، مشاوران و داوران شورای پژوهشی، دکتر محمد رحمانی، دکتر خاوند، دکتر شهید مورد ارزیابی قرار گرفت و مهمترین اصلاحاتی که در آن صورت گرفت، جدا شدن دو بخش زندگینامه و ایثارنامه در باب از هم و تبدیل شدن آن به دو کتاب مجزا بود. بنابر این، کتابی که پیش رو، سرآستان کتاب نخست زندگینامه حبیب الله شریفیان است و کتاب دوم آن ایثارنامه ایشان و شهادت حبیب الله شریفیان را نشان می دهد و در آن از بخش های از دست نوشته ها و سخنانش استفاده شده، شامل مصاویح، سخن توکل به خداوند متعال، انسان دوستی، پاسداری از حق الناس، سیاست، از بیت المال، پرهیز از دنیاپرستی، بی اعتنایی به مقام و تشویق های خدایی، اسوهی استقامت و پایداری، سختکوشی و ثبات قدم، غنیمت شمردن هر لحظه زندگی، دستیابی به سعادت در زندگی، گوهری اندیشمند، استوار و دانستن، توصیه به خواندن قرآن، پزشکی حاذق، امر به معروف و نهی از منکر، صله رحم، خدمت به مستضعفین، اعتقاد به حق انتخاب می باشد که به زودی در دست چاپ قرار می گیرد.

کتاب حبیب خدا، دارای سه فصل است. فصل اول از تولد تا

انقلاب، فصل دوم جنگی تحمیلی، دفاعی مقدس و فصل سوم جبهه‌ای دیگر می‌باشد. بیش از یکصد و بیست مصاحبه در این کتاب مورد استفاده قرار گرفته و تا حد امکان سعی شده تمامی اسناد مکتوب و شفاهی موجود دیده شود. گفتنی است، اگر دقت نظر جناب آقایان یداله آقابابائی، عزیزاله پورکاظم و قاسمعلی کرمی هرستانی نبود، این کتاب ناقص و پراز اشکالات تاریخی و محتوایی بخصوص در زمینه دفاع مقدس می‌بود. استاد کرمی هرستانی، بزرگوارانه و صبورانه ویرایش علمی کتاب را قبول کردند و قسمت اعزام به کردستان و فصل دفاع مقدس را به صورت کامل مورد بازبینی قرار دادند و حتی برای تکمیل کار با چند راوی دیگر مصاحبه نمودند که زحمات بی‌شائبه ایشان تحسین برانگیز است. همان‌طور که گفته شد سبک نگارش این کتاب رمان است، اما در محتوا و مضمون روایات به جز فضا سازی متناسب با روایت، کوچکترین دخل و تصرفی صورت نگرفته و کلیه روایت‌ها مستند هستند و فایل شفاهی اسناد آن در آرشیو کنگره موجود می‌باشد. تدوین و اجرای طرح پژوهشی زندگی نامه سردار جانباز شهید حبیب‌الله شریفیان، مرهون نظرات ارزشمند جناب آقای دکتر مرتضی نورائی، استاد تاریخ دانشگاه اصفهان به عنوان ناظر طرح، جناب آقای استاد قاسمعلی کرمی هرستانی به عنوان ویراستار علمی؛ جناب آقای یداله آقابابایی و آقای مهندس عزیزاله پورکاظم به عنوان مشاوران طرح است. از سرکار خانم زهرا اعلامی زواره دانشجوی دوره دکتری تاریخ ایران اسلامی، سرکار خانم معصومه گودرزی دانشجوی دوره دکتری تاریخ محلی و سرکار خانم پریسا امینیان کارشناس ارشد

تاریخ ایران که نگارش های متعدد این کتاب را مطالعه نمودند، بسیار سپاسگزارم. از جناب آقای مهندس وحید کاظم نادى، آقای مهندس صفرعلی جلالی، آقای عبدالله ذاکری، سرکار خانم مرضیه نصیری و سرکار خانم طاهره کمالی که در طی این سه سال در ثبت و ضبط و پیاده سازی دقیق مصاحبه ها از هیچ مساعدتی دریغ نورزیدند، کمال تشکر و قدردانی را دارم. همچنین از جناب آقای دکتر فریدون الهیاری، آقای محمد تیموری و آقای عبدالرسول محمدی که با مشاوره های ارزشمندشان به تکمیل مباحث کمک شایانی نمودند؛ سپاسگزارم. در پایان، از حسن توجه و دقت نظر داوران محترم کنگره شهدا که قبول زحمت فرموده و کتاب را مطالعه نمودند، صمیمانه تشکر می کنم. امیدوارم، کتاب حبیب خدا در راه ترویج و نشر فرهنگ شهادت در جامعه مؤثر باشد و من توبه به خانواده شهدا، جانبازان، آزادگان و رزمندگان هشت سال دفاع مقدس قرار گیرد.

حمیه بختیاری ورنوسفاد رانی

شهریورماه ۱۳۹۵

Sbakhtia1396@yahoo.com